

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 11808/2023
09.10.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија Бранке Дражић, председника већа, Марине Милановић, Весне Мاستиловић, Мирјане Андријашевић и Владиславе Милићевић, чланова већа, у парници тужилаца АА, чији је законски заступник отац ББ и ББ и ВВ, сви из ..., чији је заједнички пуномоћник Богољуб Гачевић, адвокат из ..., против тужених ГГ из ..., чији је пуномоћник Милан Сучевић, адвокат из ... и „Експрес инжењеринг“ д.о.о. са седиштем у Земуну, ради накнаде штете, одлучујући о ревизијама тужиоца АА и туженог ГГ, изјављеним против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 4369/22 од 01.12.2022. године, у седници одржаној 09.10.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

НЕ ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о ревизија туженог ГГ из ... изјављеној против става првог изреке пресуде Апелационог суда у Београду Гж 4369/22 од 01.12.2022. године, као изузетно дозвољеној.

ОДБАЦУЈЕ СЕ као недозвољена ревизија туженог ГГ из ... изјављена против става првог изреке пресуде Апелационог суда у Београду Гж 4369/22 од 01.12.2022. године.

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиоца АА изјављена против става другог изреке пресуде Апелационог суда у Београду Гж 4369/22 од 01.12.2022. године.

УКИДА СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж 4369/22 од 01.12.2022. године у ставу трећем изреке.

Образложење

Делимичном пресудом Првог основног суда у Београду П 56886/21 од 11.04.2022. године, ставом првим изреке обавезан је тужени ГГ из ... да тужиоцу АА на име накнаде нематеријалне штете на име претрпљених физичких болова исплати износ од 850.000,00 динара са законском затезном каматом почев од 11.04.2022. године па до коначне исплате; ставом другим изреке обавезани су тужени ГГ из ... и „Експрес инжењеринг“ д.о.о. са седиштем у Земуну да тужиоцима ББ и ВВ, обоје из ..., на име накнаде нематеријалне штете на име претрпљених душевних болова због нарочито

тешког инвалидитета сина солидарно исплате износ од по 500.000,00 динара са законском затезном каматом почев од 11.04.2022. године па до коначне исплате.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 4369/22 од 01.12.2022. године ставом првим изреке потврђена је делимична пресуда Првог основног суда у Београду П 56886/21 од 11.04.2022. године у ставу другом изреке; ставом другим изреке преиначена је делимична пресуда Првог основног суда у Београду П 56886/21 од 11.04.2022. године у ставу првом изреке тако што је одбијен захтев тужиоца АА да му тужени ГГ из ... на име накнаде нематеријалне штете за претрпљене физичке болове исплати износ од 850.000,00 динара са законском затезном каматом почев од 11.04.2022. године као неоснован; ставом трећим изреке обавезан је тужилац АА да туженом ГГ накнади трошкове другостепеног поступка у износу од 17.500,00 динара.

Против правноснажне пресуде у другом степену тужени ГГ из ... изјавио је посебну ревизију на основу члана 404. Закона о парничном поступку на став први изреке пресуде Апелационог суда у Београду Гж 4369/22 од 01.12.2022. године због погрешне примене материјалног права.

Против правноснажне пресуде донете другом степену тужилац АА је благовремено изјавио ревизију на став други и трећи изреке пресуде Апелационог суда у Београду Гж 4369/22 од 01.12.2022. године погрешно се позивајући на члан 404. ЗПП обзиром да је иста дозвољена по члану 403. став 2. тачка 2. ЗПП, због погрешне примене материјалног права.

Чланом 404. став 1. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“ бр. 72/11 ... 18/20), прописано је да ревизија изузетно дозвољена због погрешне примене материјалног права и против другостепене пресуде која не би могла да се побија ревизијом ако је по оцени Врховног суда потребно да се размотре правна питања од општег интереса или правна питања у интересу равноправности грађана, ради уједначавања судске праксе, као и ако је потребно ново тумачење права (посебна ревизија). О дозвољености и основаности ревизије из става 1. овог члана, одлучује Врховни суд у већу од пет судија (став 2.).

Одлучујући о дозвољености изјављене ревизије туженог ГГ на основу члана 404. став 2. Закона о парничном поступку, Врховни суд је оценио да нису испуњени услови за одлучивање о ревизији туженог као изузетно дозвољеној у смислу члана 401. став 1. ЗПП. Имајући у виду врсту спора и садржину тражене судске заштите, начин пресуђења и разлоге које су нижестепени судови дали за своју одлуку, у конкретном случају не постоји потреба за разматрањем правних питања од општег интереса односно правних питања у интересу равноправности грађана, уједначавање судске праксе ни новог тумачења права. У конкретном случају одлука о основаности тужбеног захтева и примена материјалног права зависе од утврђеног чињеничног стања у сваком конкретном случају. Из наведеног разлога одлучено је као у ставу првом изреке.

Испитујући дозвољеност ревизије у смислу члана 410. став 2. ЗПП Врховни суд је утврдио да ревизија туженог није дозвољена.

Одредбом члана 403. став 3. ЗПП прописано је да ревизија није дозвољена у имовинско-правним споровима ако вредност предмета спора побијаног дела не прелази динарску противвредност 40.000 евра по средњем курсу НБС на дан подношења тужбе,

а вредност предмета спора побијаног дела у износу од по 500.000,00 динара досуђених туженим ББ и ВВ не прелази динарску противвредност 40.000 евра по средњем курсу НБС на дан подношења тужбе, због чега ревизија туженог ГГ није дозвољена применом члана 403. став 3. ЗПП, па је одлучено као у ставу другом изреке применом члана 413. ЗПП.

Испитујући побијану пресуду у смислу члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2. ЗПП Врховни суд је оценио да ревизија тужиоца АА није основана.

У поступку доношења побијане пресуде нема битне повреде из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању дана 16.03.2006. године тужилац АА задобио је тешку телесну повреду – прелом лобање са нагњечењем мозга праћен субдуралним хематомом и то радећи као помоћни радник на градилишту предузећа „Експрес инжењеринг“ д.о.о. из Земуна и то тако што је приликом проласка по градилишту, на месту где се налази отпадни материјал градилишта нагазио на греду и на тај начин добио ударац у пределу главе. Након повређивања имао је 4 операције али је и поред тога дошло до бројних когнитивних дефицита, оштећења говора, способности разумевања и оријентације, немогућности постизања преморбидалног нивоа функционисања као и до измене личности и социјалног функционисања а био је и болнички лечен. Вештачењем од стране вештака ортопеда утврђен је интензитет и дужина трајања физичких болова код тужиоца АА а као последица повређивања наступио је тежак инвалидитет. На основу потврде Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, Сектора за заштиту особа са инвалидитетом од 09.03.2017. године код тужиоца АА утврђено је телесно оштећење у висини 100 % и исти је решењем Основног суда у Пријепољу Судска јединица Нова Варош Р2 12/14 од 08.05.2015. године лишен у потпуности пословне способности, док је решењем Општинског центра за социјални рад општине Нова Варош од 13.07.2015. године стављен под старатељство а за старатеља му је постављен отац овде тужилац ББ. На основу налаза и мишљења вештака медицинске струке неуропсихијатра утврђено је да је тужилац АА приликом повређивања дана 16.03.2006. године задобио тешку телесну повреду – импресиони прелом лобање са контузијом мозга и субдурални хематом након чега је болнички – оперативно лечен од стране физијатра, логопеда, неуролога, психијатра а повреда је оставила трајне последице у домену неурологије и психијатрије па је констатовано постојање епилепсије десностране хемопарезе, деменције и психоорганске разградње личности, органске халуцинозе, трајне посттрауматске когнитивне промене, немогућност схватања, расуђивања уз тешку диспозицију те немогућност адекватне комуникације, због чега је лишен пословне способности и корисник је туђе неге и помоћи док умањење опште животне активности износи 90 % а тужилац није способан да доживи ни страх ни душевне патње односно да трпи душевни бол с тим да је повреда условила тежак психички дефицит у домену когниције, емоција, социјалном и професионалном функционисању, а током времена није дошло до опоравака, па се стање може сматрати трајним од момента повређивања, те је код тужиоца наступио тежак инвалидитет. Код тужиоца постоји и делимична одузетост десне половине тела, наруженост интелектуалних способности, психоорганска разградња личности, присуство органске халуцинозе, тешке когнитивне промене, немогућност схватања тешка диспозиција и немогућност комуникације, као и наруженост средњег степена која се огледа у оžilцима од повреде и оперативног третмана у погледу главе. У време повређивања тужилац је био студент, стар 24

године. У то време тужени ГГ био је управник градилишта на коме се тужилац АА повредио, те је против њега вођен кривични поступак због кривичног дела - тешко дело против опште сигурости из члана 288. став 2. у вези члана 282. став 2. у вези става 1. Кривичног законика, а тај поступак је обустављен решењем Првог основног суда у Београду К 8359/13 од 22.03.2016. године због наступања апсолутне застарелости кривичног гоњења. Тужилац АА је у кривичном поступку истакао имовинско правни захтев за накнаду штете.

На основу тако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је усвојио тужбени захтев тужиоца АА, закључујући да се посебни прописи о застаревању накнаде штете проузроковане кривичним делом из члана 377. ЗОО примењују и када је кривични поступак обустављен због застарелости кривичног гоњења, па је утврђујући основ одговорности туженог ГГ у смислу члана 158. ЗОО утврдио и висину тражене штете тужиоца АА применом члана 200. ЗОО, одлучујући као у ставу првом изреке делимичне пресуде.

Одлучујући о жалби туженог ГГ, другостепени суд је ставом другим изреке преиначио делимичну пресуду првостепеног суда у ставу првом изреке и одбио тужбени захтев тужиоца АА да му тужени ГГ на име накнаде нематеријалне штете за претрпљене физичке болове исплати износ од 850.000,00 динара са законском затезном каматом почев од 11.04.2022. године (дан пресуђења) до исплате, као неоснован, заузимајући правни став да је првостепени суд одлучио погрешном материјалног права, с обзиром да у конкретном случају нема места примени члана 377. ЗОО већ се примењује одредба члана 376. став 1. ЗОО. Како је тужилац АА повређен 16.03.2006. године, а физички болови престали средином 2007. године, и тужбу поднео 29.02.2016. године наступила је застарелост тужиоцевог потраживања у смислу члана 376. став 1. ЗОО.

По основу утврђеног чињеничног стања правилан је закључак другостепеног суда да је потраживање тужиоца АА за накнаду нематеријалне штете застарело.

Према Закону о облигационим односима, застарелошћу престаје право захтевати испуњење обавезе; застарелост наступа када протекне законом одређено време у коме је поверилац могао захтевати испуњење обавезе (члан 360. став 1. и 2.); застарелост почиње тећи првог дана после дана када је поверилац имао право да захтева испуњење обавезе, ако законом за поједине случајеве није што друго прописано (члан 361. став 1.); застарелост наступа када истекне последњи дан законом одређеног времена (члан 362.); када је штета проузрокована кривичним делом, а за кривично гоњење је предвиђен дужи рок застарелост, захтев за накнаду штете према одговорном лицу застарева када истекне време одређено за застарелост кривичног гоњења; прекид застаревања кривичног гоњења повлачи за собом и прекид застаревања захтева за накнаду штете, а исто важи и за застој застаревања (члан 377.). Чланом 376. истог Закона, прописано је да потраживање накнаде проузроковане штете застарева за три године од када је оштећеник дознао за штету и за лице које је штету учинило; у сваком случају ово потраживање застарева за 5 година од када је штета настала.

По оцени Врховног суда, како је тужиоцу штета проузрокована 16.03.2006. године, физички болови престали средином 2007. године, а тужбу за накнаду штете поднео је 29.02.2016. године, правилан је закључак другостепеног суда да је протеклом рока из члана 376. став 1. ЗОО потраживање накнаде проузроковане штете застарело.

Тужилац АА се неосновано позива у ревизији да је штета проузрокована кривичним делом, те да захтев за накнаду штете застарева када истекне време одређено за застарелост кривичног гоњења и да је у овој парници требало применити члан 377. став 1. ЗОО у погледу рока застарелости. Међутим, да би се применио привилеговани рок застарелости потраживања накнаде штете из члана 377. ЗОО потребно је да је правноснажном пресудом утврђено постојање кривичног дела и да је окривљени оглашен кривим за кривично дело. Исти рок застарелости примењује се и у случају да је кривични поступак обустављен, односно ако се није могао покренути или водити, односно постоје друге околности које искључују вођење кривичног поступка. Дакле, у случају обуставе кривичног поступка, привилеговани рок из члана 377. ЗОО се може применити само ако је решење о обустави донето из разлога што су постојале процесне сметње да се кривични поступак покрене или води.

У конкретном случају кривични поступак против туженог ГГ је вођен и окончан доношењем решења о обустави поступка, због наступања застарелости кривичног гоњења, па се наведени изузетак не може применити у овој парници, што значи да ни парнични суд у тој ситуацији није могао, као претходно питање, утврђивати да ли су приликом штетног догађаја у радњама овде туженог постојала обележја кривичног дела, која су му у кривичном поступку стављена на терет.

Стога су неосновани ревизијски наводи да је побијаним ставом другим изреке другостепене пресуде погрешно примењено материјално право.

Са изнетих разлога одлучено је као у ставу трећем изреке, применом члана 414. ЗПП.

Укинута је одлука о трошковима парничног поступка у ставу трећем изреке другостепене пресуде применом члана 164. Закона о парничном поступку с обзиром да иста зависи од коначног исхода парнице, па је одлучено као у ставу четвртном изреке пресуде.

**Председник већа – судија
Бранка Дражић, с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**